

Marint vern internasjonalt

Rettslige rammer

Ingvild Ulrikke Jakobsen,

Stipendiat

Juridisk fakultet/UiTø

Verneområder i dag

- Situasjonen i Norge
- Regionalt
- EU
- Internasjonalt

Hva er marint vern?

- Definisjonen av marint vern
- “Any area of inter tidal or sub tidal terrain, together with its overlaying water and associated flora an fauna, historical and cultural features, which has been reserved by law or other effective measures to protect part or all of the enclosed environment” (IUCN)
- Begrepet Marine Protected Areas (MPAs)

Er marint vern et egnet virkemiddel?

- Et rettslig virkemiddel som forutsetter kunnskap om det marine miljøet og økosystemene
- Noen utfordringer knyttet til bruken av dette virkemiddelet

Folkerettslige rammer

- Kompetansen til å etablere marine verneområder
- Plikten til å etablere marine verneområder

Kyststatenes myndighet etter havrettstraktaten

- Havrettstraktaten signert i 1982
- Kyststatens jurisdiksjon i de ulike sonene følger av havrettstraktaten
- Prinsippet om havets frihet kontra ønsket om omfattende kyststatsjurisdiksjon
- Kompetansen beror på *hvilke restriksjoner* som vedtas i *hvilke soner*

Retten til etablere marine verneområder

- Rett til å etablere marine verneområder i indre farvann på grunnlag av suvereniteten, jfr art. 2
- Rett til å etablere marine verneområder i territorialfarvannet på grunnlag av suvereniteten, jfr art. 2.
- Rett til å etablere marine verneområder i den økonomiske sonen innenfor de saksområder hvor Norge har suverene rettigheter

Typer av restriksjoner innenfor et marint verneområde

Aktiviteter som kan reguleres innenfor verneområdet:

- All norsk virksomhet og all aktivitet overfor norske skip i alle soner
- Alle aktiviteter knyttet til fiskeri også med virkning overfor utenlandske fartøy
- Olje- og gassvirksomhet
- Marin forskning
- Andre aktiviteter

Typer av restriksjoner innenfor et marint verneområde

Aktiviteter med begrenset myndighet til å regulere:

- Skipsfart
- Legging av undersjøiske kabler og rørledninger
- Andre aktiviteter som inngår i "havets friheter "

Uskyldig gjennomfart

- Skip fra alle stater har "rett til uskyldig gjennomfart gjennom sjøterritoriet", jfr artikkel 17
- Kyststaten kan regulere gjennomfarten, jfr artikkel 21 og 22
- Kan regulere gjennomfarten etter artikkel 21 med hensyn til feks. bevaring av kyststatens miljø og begrensning av forurensning

Uskyldig gjennomfart

- Unntak i reguleringsmyndigheten i artikkel 21 (2): kan ikke stille krav til konstruksjon, bemanning eller utstyr med mindre reguleringene ”gjennomfører allment godtatte internasjonale regler eller standarder”
- Har myndighet til å gi pålegg til fartøy om å følge seilingsledere, artikkel 22

Uskyldig gjennomfart

- Pålegg gitt etter art. 21 og 22 må ikke føre til at gjennomfarten "nektes eller svekkes", jfr art. 24.
- Kyststaten må bare respektere gjennomfarten dersom den er "uskyldig"
- Gjennomfarten er "uskyldig så lenge den ikke er tilskade for kyststatens fred, orden eller sikkerhet" jfr. art 19.

Fri skipsfart

- Alle stater har rett til fri skipsfart i den økonomiske sonen, jfr. artikkel 58
- Kompetanse til å fastsette reguleringer for å hindre forurensning fra skip som er i overensstemmelse med "alminnelige aksepterte internasjonale regler", jfr. art. 211 (5)

Fri skipsfart

- Norge kan ikke ensidig gi reguleringer som kommer i konflikt med andre staters rett til fri skipsfart, men det følger av art. 58 nr 3:
”statene skal når de utøver sine rettigheter...ta tilbørlig hensyn til kyststatens rettigheter og plikter, og skal overholde de lover og forskrifter kyststatens har vedtatt i samsvar med bestemmelsene i denne konvensjonen , samt andre folkerettsregler i den grad de ikke er uforenelige med denne del”

Internasjonale forpliktelser for marint vern

- Generelle bevaringsforpliktelser og forpliktelser for å hindre forurensning
- Internasjonale avtaler som omhandler marine verneområder
- Politiske instrumenter, som Agenda 21 inneholder viktige prinsipper for marint vern

Konvensjonen om biologisk mangfold

- Konvensjonens formål
- In situ bevaring
- Artikkel 8 a) fastsetter at: "Hver kontraherende part skal så langt det er mulig og hensiktsmessig etablere et system av beskyttede områder eller områder der særlige tiltak må settes inn for å bevare biologisk mangfold"
- Praksis fra konvensjonens Partsmøte
- Første var prinsippet og prinsippet om økosystemtilnærming
- Forholdet til havrettstraktaten

Regionale avtaler som omhandler marint vern

- OSPAR
- Nordsjøkonferansene
- EU direktiver

